

श्री ग्रेटर बोम्बे वर्धमान स्थानकवासी जैन महासंघ

Shree Greater Bombay Vardhman Sthanakwashi Jain Mahasangh, Mumbai

संचालित :

માતૃશ્રી મધ્યમેન મણશી ભીમશી ઇડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

વાર્ષિક પરીક્ષા જૈનશાળા / મહિલામંડળ / મિત્રમંડળ / યુવા ગ્રુપ નું પેપર

તા. ૦૭-૦૮-૨૦૧૬ • સમય: બપોરે ૨.૦૦ થી ૫.૦૦ • શ્રેણી : ૯ • ગુણ : ૧૦૦

(Dharmik Shikshan Board Certificate Course Level : 9)

પ્રશ્ન - ૧ : સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે જવાબ લખો : ૧૫

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

- (૧) પ્રતિક્રમણમાં પાપસ્થાનનું વર્ણન શા માટે મૂકવામાં આવેલ છે ? (૨)
- (૨) જેવું કરે તેવું ભરે તે પાપ ક્યું ? (૧)
- (૩) જ્ઞાની થઈને દુઃખી થવું તેના કરતાં ન ભણવું સારું, એમ માને તો ક્યું મિથ્યાત્વ લાગે ? (૧)
- (૪) મંડિપાહુડિયા એટલે શું ? (૨)
- (૫) દુષ્પ્રતિલેખન અને દુષ્પ્રમાર્જનનો શું અર્થ છે ? (૨)
- (૬) સંમૂર્ચિમ મનુષ્યની દયા પાળવાના કોઈ પણ ચાર મુદ્દા લખો. (૨)

(ખ) જોડકાં જોડો : (૫)

(૧) પરમાધામી	.....	૧૨
(૨) પાપસૂત્રના પ્રસંગો	.....	૧૫
(૩) સિદ્ધના ગુણ	.....	૧૦
(૪) આશાતના	.....	૨૯
(૫) પરિષહ	.....	૭
(૬) સાધુના ગુણ	.....	૮
(૭) લેશ્યા	.....	૬
(૮) ભય	.....	૩૩
(૯) વિરાધના	.....	૨૭
(૧૦) આગાર	.....	૨૨

પ્રશ્ન - ૨ : (ક) પાંચ જ્ઞાનના થોકડા દ્વારા જવાબ લખો : (કોઈ પણ ૧૦) ૩૦

- (૧) અવધિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા લખો. કેટલા પ્રકાર ? કયા કયા ? (૨)
- (૨) વૈનયિકા બુદ્ધિ કોને કહેવાય ? (૨)
- (૩) અયોગી ભવસ્થ કેવળજ્ઞાનના ભેદ કેટલા ? ફક્ત નામ લખો. (૨)
- (૪) ઈહા એટલે શું ? તેના ભેદ કયા કયા ? (૨)
- (૫) શ્રુતજ્ઞાનની વ્યાખ્યા લખો. (૨)
- (૬) ઋજુમતિ અને વિપુલમતિ મન:પર્યવ જ્ઞાનનો તફાવત લખો. (૨)
- (૭) સમ્યક્શ્રુત કોને કહે છે ? કોની પ્રકાશેલી સૂર્યરૂપ વાણી સમ્યક્શ્રુત જણાય ? (૨)
- (૮) સયોગી ભવસ્થ કેવળજ્ઞાન કોને કહેવાય ? તેના ભેદ કેટલા ? ફક્ત નામ લખો. (૨)
- (૯) પાંચ જ્ઞાનના મૂળ ભેદ કયા કયા ? ફક્ત સંખ્યા લખો. (૨)
- (૧૦) મન:પર્યવ જ્ઞાન કોને ઉત્પન્ન ન થાય ? કોઈ પણ ચાર મુદ્દા લખો. (૨)
- (૧૧) તમ: તમ: પ્રભાના નારકી, ૯ થી ૧૨ દેવલોકના દેવનો અવધિજ્ઞાનનો જઘન્ય અને ઉત્કૃષ્ટ વિષય લખો. (૨)

(ખ) ખાલી જગ્યા પૂરો : (૧૦)

- (૧) નારકીના અવધિજ્ઞાનનું સંસ્થાન .....ને આધારે, જ્યોતિષીના અવધિજ્ઞાનનું સંસ્થાન .....ને આધારે.
- (૨) ....., ...ને જ મન:પર્યવ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય છે.
- (૩) દરેક તીર્થંકર દીક્ષા લે ત્યારે તુરંત ..... ઉત્પન્ન થાય છે.

- (૪) જેમને સિદ્ધ થયાને એક જ સમય થયો હોય તેમના કેવળજ્ઞાનને ..... કહેવાય છે.
 (૫) જે જ્ઞાન ઇન્દ્રિય અને મનની સહાયતાથી થાય તે ..... જ્ઞાન છે.
 (૬) જેમાં અક્ષરનો ઉચ્ચાર છે તે શ્રુત ..... છે.
 (૭) દશપૂર્વમાં ઓછું જેને જ્ઞાન હોય તે શ્રુત .....
 (૮) ..... અવધિજ્ઞાન તીર્થકરને જન્મથી હોય.

પ્રશ્ન - ૩ : કષાયના થોકડાને આધારે જવાબ લખો (કોઈ પણ પાંચ) ૧૦

- (૧) ક્રોધના ચાર ભેદ સમજાવો. (૨)
 (૨) ઉદીરણ એટલે શું ? (૨)
 (૩) માનની ઉત્પત્તિના કારણ કેટલા છે ? કયા કયા ? (૨)
 (૪) ચાર કષાય કયા સૂત્રમાં ક્યું પદ છે ? કષાય એટલે શું ? (૨)
 (૫) સમકિતની અને સાધુપણાની ઘાત કોણ કરે છે ? (૨)
 (૬) ક્રોધ કષાયના કુલ ભેદ કેટલા ? ઉપચણીયા ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (૨)

પ્રશ્ન - ૪ : ધ્યાનના થોકડા પરથી જવાબ આપો. ૧૫

- (૧) આર્તધ્યાનના ચાર લક્ષણ સમજાવો. (૨)
 (૨) રૌદ્રધ્યાનના ચાર પાયા લખો. (૨)
 (૩) ધર્મધ્યાનની અનુપ્રેક્ષા સમજાવો. (૨)
 (૪) ધ્યાન કોને કહેવાય ? (૧)
 (૫) શુકલધ્યાનના પાયા કેટલા ? કયા કયા ? તે સમજાવો ? (૪)
 (૬) અર્થ સમજાવો : (અ) પૃચ્છના (બ) આમરણાંત દોષ (ક) મદ્વે (દ) અસંમોહ (૪)

પ્રશ્ન - ૫ : સંસ્કાર વિભાગના આધારે જવાબ લખો (કોઈ પણ પાંચ) ૧૦

- (૧) અચેત પાણીના નામ કયા સૂત્રમાં છે ? ક્યાં શ્રુતસ્કંધમાં અધ્યયન ક્યું છે ? (૨)
 (૨) પાણી ક્યારે અચેત થાય ? પાણી અચેત કરવાના બે શસ્ત્રના નામ લખો. (૨)
 (૩) પ્રત્યાખ્યાન ક્રિયાની વાત કયા સૂત્રમાં છે ? ક્યું શ્રુત સ્કંધ, ક્યુ અધ્યયન છે ? (૨)
 (૪) સાત નિન્હવમાં કોઈ પણ ચારના નામ લખો. (૨)
 (૫) કયા કર્મના ઉદયને કારણે અણગમતું ભોજન મળ્યું છે ? (૨)
 તે વખતે શું વિચારાય ? (બે મુદ્દા લખો)
 (૬) શું રાખવાથી સંવર તત્ત્વનો લાભ મળે છે ? બે મુદ્દા લખો. (૨)
 (૭) કયા વ્રતમાં બાથઝૂમનો ઉપયોગ ન કરાય ? શા માટે ? (૨)
 પરથીને પાછા આવ્યા પછી શું કરવું ?

પ્રશ્ન - ૬ : વાર્તાના આધારે જવાબ લખો : ૧૦

- (૧) મહાધર્મકથી પ્રવક્તા કોણ છે, એ સવાલનો જવાબ ગોશાલકે શું આપ્યો ? (૩)
 (૨) ગોશાલકનું ક્યું જ્ઞાન હતું ? તેનો મત કયો હતો ? (૨)
 (૩) બહુપુત્રિકા દેવી ભગવાનના દર્શન કરવા આવી ત્યારે શું શું કર્યું ? કયા સૂત્રનો અધિકાર છે ? (૩)
 (૪) બહુપુત્રિકા દેવી હાલમાં ક્યાં છે ? તેનો ભવિષ્ય ભવ કયો હશે ? કોની પાસે દીક્ષા લેશે ? (૨)

પ્રશ્ન - ૭ : કાવ્ય પૂર્તિ કરો : ૧૦

- (૧) એક વચન ..... જિનરાય રે પ્રાણી. (૨)
 (૨) માયાને ..... ટળે તો ના ટળે. (૨)
 (૩) તું સૂર્ય ..... શાન હો. (૨)
 (૪) સંસારના ..... જરા પૂછો. (૨)
 (૫) રિદ્ધિ ..... તૂટ રે પ્રાણી. (૨)